

neznámé
ČESKO

MĚSTEČKO ŠTRAMBERK

Voní kořením a bylinami

Říká se mu Moravský betlém. Na své si v něm přijdou milovníci historie, obdivovatelé lidové architektury i labužníci. Kdo tam zavítá, bývá zpravidla příjemně udiven, neboť dosud netušil, jakou malebnost lze u nás najít.

TEXT: PETR ŽIŠKA, FOTO: TOMÁŠ HARABIŠ

Štramberk je ukryt mezi kopci v podhůří Beskyd a ze silnice mezi Novým Jičínem a Frýdkem-Místkem poznáte, kde leží, podle charakteristické hradní věže. Říká se jí Trúba a spolu s hradbami je tím posledním, co zbylo z hradu Strahlenberg. Ale začněme pěkně popořadě a řekněme si, co je na tomto městečku tak unikátního. Výstižně to vyjádřil jeho starosta

ing. Jan Socha, když řekl. „Tohle místo dostalo krásu od Boha. My jsme jen v posledních letech vyleštili poklad, který tu máme už léta...“ Faktem je, že právě radnice si brzy uvědomila, jak může městu prospět turistický ruch. Zavedli do něj plyn, takže z domků sevřených v údolí přestal stoupat dým z nekvalitního uhlí, a v centru nevidíte ani dráty elektrického vedení, vše je ukryto v zemi.

PO STOPÁCH LOVCŮ MAMUTŮ

Návštěvu Štramberka doporučujeme začít asi kilometr od „centra“ prohlídkou jeskyně Šipka. Archeolog Karel Jaroslav Mašek tam v roce 1880 našel část spodní čelisti neandrtálského dítěte. O objev nejvzácnější (a nejznámější) tak rozšířil sbírku nálezů pozůstatků pravěkých zvířat (jeskynního medvěda, mamuta, lva i srstnatého nosorožce). Mimocho-

dem, právě zdejší nálezy inspirovaly malíře Zdeňka Buriana, rodáka ze sousední Kopřivnice, ke kresbám a malbám, kterými vytvářel jakési rekonstrukce scén z pravěku. A tak je i jemu věnováno jedno z mnoha zdejších muzeí.

DŘEVĚNÉ DOMKY A STŘECHY ŠTRAMBERSKÉ

Historické jádro městečka tvoří soubor klasických měšťanských domů posazených kolem náměstí (ani to není vodorovné, ale pěkně zešíkma). S jejich bíle nahozenými zdmi pak kontrastují dřevěné roubenky. Ty jsou na Valašsku známy spíše z venkova, kde jsou rozestavěny po krajině, ale ve Štramberku tvoří v některých místech dokonce celé ulice zastřešené dřevěnými šindely. Systém záskoků, průchodů a dvorků vytváří labyrint, který turistu občas zavede do slepé uličky končící na dvoře někoho z místních obyvatel. I proto jsou některé uličky označeny malými cedulkami s upozorněním, že jimi nikam neprojdete. Ve městě s necelými třemi a půl tisíci obyvateli je 136 (!) státem chráněných kulturních památek (!), které vypovídají o tom, proč se Štramberku říká Moravský Betlém.

SESHORA VŠE VIDÍ TRÚBA

Štramberk ale není uzavřeným skanzem, kde si u kasy koupíte vstupenku a díváte se, jak lidé v minulosti bydleli. V něm to žije, tepe. Turistický ruch přitahuje do města zhruba čtvrt milionu návštěvníků ročně, jen na Trúbu se vyšplhá ročně 60 000 turistů. „Před lety k nám sice jezdily školní výlety, ale děti se podívaly na jeskyni, prošly náměstím a zase odjely,“ vzpomíná starosta. „Dnes je zde tolik zajímavostí, že se lidé zdrží den nebo dokonce přesní.“

Rozvoj turistiky je spojen i se jménem Pavel Šmíra. Ten kupuje a citlivě renovuje historické objekty v podhůří Beskyd – jen ve Štramberku má už více než dvacet domů. To díky němu tam vznikl mimo jiné pivovar s kvalitní restaurací, pivní lázně a solná jeskyně či muzeum voskových figurín s výjevem z historie města.

Na štramberském hradě – čili na Trúbě – se zase usídlil jiný pán. Je jím Tomáš

Harabiš, správce Valašského království, které pořádá řadu akcí (většinou spojených s notnou dávkou humoru). Jedním z prvních „přínosů“ Tomáše Harabiše bylo zpřístupnění věže a vyhlídky 365 dní v roce, čímž je Trúba s největší pravděpodobností jediným hradem u nás, který nezavírá brány byt na jediný den. A nový hradní pán je nadmíru spokojen: „Neznám místo, které by nabídlo tolik pozoruhodností, od historie přes přírodní krásy až po různé akce,“ říká a slova dokumentuje tím, že pouští počítač se stovkami, možná tisíci fotografiemi městečka, které pořídil ve dne i v noci.

O spojení obce s aktivitami Pavla Šmíry a Tomáše Harabiše mluví starosta pan Socha stylově: „Jsme jako ty tři pověstné Svatoplukovy pruty – když budeme spolupracovat, půjde Štramberk vpřed,“ připomíná pověst o nerozlučnosti, a tedy i o nepřemožitelnosti potomků slavného knížete.

ZA DOBROTAMI PO ČICHU

Štramberk ale taky voní. V místních chalupách se peče zdejší rarita – štramberské uši. Je to kornout z kořeněného těsta a připomíná porážku, kterou tady uštedřili místní lidé ve 13. století mongolským hordám. A proč má pečivo tvar

PRAKTICKÉ INFORMACE

Co vidět

Muzeum voskových figurín, městskou památkovou rezervaci, vyhlídka z Trúby, jeskyni Šipka a přílehlý sad, Muzeum Zdeňka Buriana, pivní lázně na náměstí, rozhlednu na Bílé hoře, botanickou zahradu, zvonici kostela svatého Bartoloměje... a další.

Kam zajet

V okruhu půlhodinové jízdy autem turista najde mimo jiné – barokní skvost zámek Kunín, starobylý Nový Jičín, město Příbor s muzeem zdejšího rodáka Sigmunda Freuda, Valašské Meziříčí s historickým jádrem a dvěma zámky, Frýdek-Místek, hrad Starý Jičín... nebo blízkou Kopřivnici, kde je například Technické muzeum Tatra Kopřivnice.

ucha? Podle legendy uřezávali Tataři pobitým domorodcům uši a jako důkaz o válečných úspěších je posílali chánovi... Další vůně čekají za slunného dne v jednom z vápencových lomů za městem. Najdete tam přírodní botanickou zahradu, kterou tvoří původní louky a mokřady. Je to ráj pro fotografy, kteří si chtějí počíhat na ještěrku nebo motýla sedícího na jednom z tisíců květů... Štramberk je prostě místo, které se dá vychutnat mnoha způsoby.

V bývalých vápencových dolech u Štramberka možná uvidíte endemického motýla jasoně červenookého, který i zde vyhybnul, ale byl znovu uměle vysazen.